

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація: В роботі проведено аналіз конкурентоспроможних страхових компаній на страховому ринку України. Також запропоновані заходи для підвищення конкурентоспроможності страхових компаній.

Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність, страхова компанія, страховий ринок.

ANALYSIS OF COMPETITIVE OF INSURANCE COMPANIES IN THE UKRAINIAN MARKET

Abstract: The paper analyzes the competitive insurance companies in the insurance market of Ukraine. It also proposed measures to improve the competitiveness of insurance companies.

Keywords: competition, competitiveness, insurance company, insurance market.

Можливість економічного зростання країни значною мірою залежить від конкурентних позицій вітчизняних суб'єктів господарювання як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Аналіз питань, пов'язаних із конкурентоспроможністю, є одним із найважливіших складників дослідження ринку та основою для формування стратегії і тактики розвитку. Конкурентоспроможність – це комплексна характеристика підприємства, що дає змогу ідентифікувати здатність господарського суб'єкта ефективно оперувати наявними ресурсами та можливостями, а також спроможність вести ефективнішу діяльність порівняно з іншими підприємствами галузі [1].

В сучасному світі конкуренція для страхового ринку є вдосконаленням компанії, її розвитком. Конкуренцію можна трактувати як суперництво. Конкурентоспроможність показує на скільки життєздатна страхова компанія та чи готова вона до боротьби.

На сьогоднішній день існує чимало страхових компаній, що займаються не лайфовим страхуванням, але на ринку постійно змінюється лідер.

Розглянемо страхові компанії за 2017-2019 рр. та зобразимо в таблиці показники концентрації ринку.

Таблиця 1

Показники концентрації страхового ринку України

Кількість страхових компаній	Обсяг валових страхових премій, млн грн			Частка ринку за обсягом валових страхових премій, %		
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Найбільші 3	7185,2	5819,8	6266,6	29,33	23,28	23,19
Найбільші 5	10056,5	8724,5	9693,1	41,04	34,91	35,87
Найбільші 10	14537,4	13578,3	14623,9	59,34	54,33	54,12
Найбільші 20	19764,8	19674,4	21009,4	80,67	78,72	77,75
Найбільші 50	23699,0	24468,3	26162,0	96,73	97,91	96,82
Всього на ринку	24500,4	24991,5	27019,2	100,00	100,00	100,00

Примітка: Складено за даними [2]

Звернемо увагу, що у 2017 р. три найбільші страхові компанії контролювали майже 30% страхового ринку, а ТОП-20 страхових компаній були значно вище по показниках, ніж у 2018 р. та 2019

р. Це можна пояснити тим, що страхові компанії, які були лідируючими на ринку залишилися без ліцензії або ж перестали збирати страхові премії. Це може означати, що страхова компанія втратила свою репутацію. У 2018 р. та 2019 р. ТОП-3 страхових компанії тримали під контролем трошки більше 23%, але це достатньо високий показник для страхового ринку України.

Таблиця 2

Лідери страхового ринку України

Компанія	2017 р.		2018 р.		2019 р.		Зміна (2019 р. до 2017 р.)	
	Місце в рейтингу	Обсяг валових премій, млн грн	Місце в рейтингу	Обсяг валових премій, млн грн	Місце в рейтингу	Обсяг валових премій, млн грн	Місце в рейтингу	Обсяг валових премій, млн грн
ARX	3	1678,7	2	1891,4	1	2299,4	+2	620,7
Уніка	2	1702,9	1	2041,6	2	2152,1	0	449,2
АТ СГ ТАС	7	1203,8	5	1387,7	3	1815,1	+4	611,3
Арсенал страхування	4	1583,8	3	1886,7	4	1717,8	0	134
ПЗУ Україна	5	1287,7	4	1516,9	5	1709,1	0	421,4
ІНГО Україна	6	1064,4	6	1213,9	6	1527,5	0	463,1
ВУСО	16	499,5	14	724,9	7	1021,5	+9	522
Альфа страхування	15	576,6	11	812,3	8	984,1	+7	407,5
АСКА	12	644,6	7	1000,8	9	953,8	+3	309,2
Універсальна	11	648,2	10	826,3	10	949,6	+1	301,4
ОРАНТА	14	610,4	12	776,7	11	913,8	+3	303,4
КНЯЖА	17	497,8	16	600,6	12	875,3	+5	377,5
КРЕДО	10	761,5	9	860,9	13	802,9	-3	41,4
Провідна	9	813,3	13	757,0	14	758,4	-5	-54,9
УПСК	19	396,8	17	532,9	15	731,0	+4	334,2

Примітка: Складено за даними [3]

Аналізуючи даний період можна сказати, що страхова компанія «ARX» (минула назва «АХА») зайняла перше місце в рейтингу таблиці, а також по зборам страхових премій аж 620,7 тис грн більше, ніж у 2017 р. СК «ARX» займала третє місце в рейтингу у 2017 р., у 2018 р. – друге місце, а 2019 р. – перше. Такі страхові компанії як «Уніка», «Арсенал страхування», «ПЗУ Україна», «ІНГО Україна» майже не змінили свою позицію на ринку.

Найбільш стрімкий ріст можемо спостерігати у страхових компаній «ВУСО» та «Альфа страхування». СК «ВУСО» піднялась аж на 9 сходинок вище та по обсягам валових премій збільшилось аж на 522 тис грн порівнюючи з 2017 р, а СК «Альфа страхування» піднялась в рейтингу з 15 місця на 8 місце всього за 3 роки, що є достатньо гарним результатом. СК «Провідна» і «Княжа» не змогли протриматись у рейтингу.

Для більш чіткого оцінювання страхових компаній проведемо аналіз лідируючих страхових компаній по питомій вазі, а саме: обсяг валових страхових премій, страхових виплат, страхових резервів та розмір власного капіталу.

Як можна спостерігати, страхова компанія «Уніка» має середнє значення питомої ваги 9,82%, майже 10%. Страхова компанія «ARX» має 8%, страхова компанія АТ СГ ТАС має 7,08%, страхова компанія «ПЗУ Україна» 7,13% і найнижчий результат має СК «Арсенал страхування» 5,22%.

Найкращий показник по страховим преміям має страхова компанія «ARX» 8,51%, це означає, що СК на слуху та має достойну репутацію за думкою людей. Найкращий показник серед страхових компаній по страхових виплатах має СК «Уніка» з великим відривом від СК «ARX» аж на 6,5%, тобто

страхова компанія зацікавлена не лише в продажі страхових продуктів (збору страхових виплат), а й в якісному врегулюванні страхових випадків, що не може не порадувати клієнта.

Таблиця 3

Питома вага лідируючих страхових компаній, станом на 2019 р.

Страхова компанія	Питома вага, %				
	Страхових премій	Страхових виплат	Страхових резервів	Власного капіталу	Середнє значення
ARX	8,51%	9,2%	8,83%	5,43%	7,99%
Уніка	7,96%	15,70%	10,87%	4,77%	9,82%
ТАС	6,71%	6,75%	9,36%	5,50%	7,08%
Арсенал страхування	6,35%	4,90%	6,48%	3,18%	5,22%
ПЗУ Україна	6,32%	6,37%	10,98%	4,86%	7,13%

Примітка: Складено за даними [2]

Далі у нас йде найкращий показник по страхових резервах і займає його СК «ПЗУ Україна» у якої 10,98%, з маленьким відривом відстає СК «Уніка» - 0,87%. Цей показник гарантує виплату страхового відшкодування, навіть якщо на даний момент перевищує поточні страхові надходження страхової компанії. Це дуже великий плюс для страхової компанії.

Отже, страховим компаніям варто вдосконалювати якість обслуговування, мотивацію працівників, систему цінностей та корпоративну культуру. Важливої уваги варто приділяти репутації компанії, рекламі, запровадженню знижок для клієнтів, assistance.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Джеджула В. В. Конкурентоспроможність підприємства як економічна категорія / В. В. Джеджула, І. Ю. Єпіфанова, В. С. Гуменюк // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2018. – №6. – С. 116-121.

2. Підсумки діяльності страхових компаній. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-ryнку-Ukrainy.html>

3. Рейтинг страхових компаній України. Фориншурер страхование. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife>

Єпіфанова Ірина Юрївна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: epifanovairene@gmail.com

Підлужняк Ірина Віталіївна - студентка факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Iryna Yu. Yepifanova – Doctor. Econ. Sc., Professor of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsia, e-mail: epifanovairene@gmail.com

Iryna V. Pidluzhniak – student of the Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsia